

Pokročilé programování na platformě Java:
Správa, tvorba a nasazení Java projektu:
Maven, Jenkins

Osnova

- **Projekt**

- Co obsahuje/ jak jej dělit
- Životní cyklus projektu
- Nasazení / instalace
- Nástroj pro správu projektu - Maven
- Nástroj pro automatizované nasazení - Jenkins

Co obsahuje projekt

- Kód
- Knihovny (závislosti)
- Konfiguraci
- Testy
- Ostatní
 - Dokumentace
 - Testovací sady dat
 - Statické soubory

Kód projektu - dělení

- Nedělit - jednoúčelové skripty
- Dělení do jmenných prostorů
- Dělení do podprojektů/modulů
- Dělení na úrovni služeb (několik propojených projektů na úrovni API)
 - Servisně orientované architektury - SOA
 - Mikro služby (VMS, Docker)
- Dělení na úrovni skupin služeb
 - Google Kubernetes (Pods)

např. build-and-release.sh, develop.sh ...

com.example.service, com.example.controller

Nijak nedělit kód

- Jednoúčelové programy (Perl, Python, Golang, Java)
 - Periodická úloha/skript (smaž staré soubory)
- Jednorázové načtení/uložení dat
- Testování konceptu
 - Online (např. <http://www.tutorialspoint.com/codingground.htm>)
 - Offline
 - Pro skriptovací jazyky např. vlastní skript
 - „Náčrtek“ (IDEA) – na cvičení
 - Možnost rychle si vyzkoušet kód
 - Bez nutnosti kompilovat celý program

Jmenné prostory

- Na souborovém systému zpravidla jako složky
- Komunikační prostředek
 - cz.tul.crypt
 - cz.tul.utils
 - cz.tul.coordinator
 - cz.tul.coordinator.impl
- Pojmenování vznikne „obrácením“ URL schématu
utils.fm.tul.cz -> cz.tul.fm.utils

Jmenné prostory výhody

- Řešení kolize pojmenování
 - `java.io.File`
 - `cz.tul.fm.File`
- Dělení na logické komponenty
 - `cz.tul.utils`
 - `cz.tul.utils.db`
- Konvence nad konfigurací
 - Automatické vyhledání dle očekávaného umístění (např. PHP)
 - `IndexController` -> `/controllers/index`
- Kontrola nad přístupem (`package private`)
 - Jasná definice externího API -> jednodušší změny uvnitř prostoru

Jmenné prostory nevýhody

- Prakticky žádné
 - Pokud použijeme zdravý rozum
 - `cz.tul.db.mongodb.MyLittlePony` ?
- Standard pro všechny větší projekty

Dělení na moduly

- Rozdělení podle hlavních částí projektu
- Počet
 - Jeden
 - Cvičení
 - [MySQL Java konektor](#)
 - Dva
 - Cvičení
 - Obvyklé např. pro webové aplikace
 - Appserver (webové api)
 - Core (jádro aplikace)
 - Jednotky
 - Mikroslužby
 - [Logback](#)
 - Desítky
 - Mikroslužby
 - [Spring](#)

Dělení na moduly

- Kdy už je to modul
 - Má (reálný !) přínos samostatně
 - Pro uživatele (Spring – Core, Data, Integration)
 - Pro kolegy (utility – [Apache Commons](#))
 - Více jazyků (polygot projekt)
 - Java API
 - Python API
 - Když se tým dohodne 😊
- Pravidlo package << modul
- Verzování
 - Společný repozitář
 - Per modul

Moduly - výhody

- Logické oddělení
 - Správa
 - Verzování
 - Závislostí
 - Výstup (release management)
 - Vývoj
 - Modul per tým
 - Vlastní rychlost vývoje
 - Kompilace
 - Testování

Moduly - nevýhody

- Závislosti
 - Před kompilací A potřebuji B, to zas potřebuje C, D, Z
- Nekompatibilita
 - A funguje s B verze 0.3.0 a 0.3.9 ale nefunguje s 0.3.1-8
- O starost navíc
 - Pokud nepotřebujeme – nevidíme jasný přínos
 - Pain to Gain
 - Pro většinu menších projektů stačí 1 modul

Čím více zvětšujeme nezávislost
jednotlivých komponent, tím více vzniká
i problémů s jejich následnou
integrací a údržbou

Vždy je dobré stanovit určitou úroveň
a pevně ji v týmu dodržovat

Dělení na služby

- Služba >> modul >> package
- Služba
 - Ucelená funkcionality poskytující aplikační rozhraní
 - Obvykle ve formě API (REST, RPC, SOAP)
- Předpověď počasí
 - Vyhledání místa (město -> ID)
 - Aktuální data
 - Dlouhodobá data, agregace
 - UI

Služby - výhody

- Dělení služby na úrovní týmů
- Škálovatelné – např. více instancí služby
- Závislosti jen na úrovni API
- Umožňuje aktualizaci za běhu (při duplikovaných službách)
 - Bez krátkodobých nedostupností (HA služby)

Služby - nevýhody

- Výsledkem je distribuovaný systém
 - Problematika na zvláštní předmět
- Jak se o sobě služby dozví
 - Registr služeb - Service discovery
 - Apache Zookeeper, Consul
- Latence (namísto volání metody - HTTP požadavek)
- Zabezpečení, rozložení zátěže, výpadky sítě ...

Hledání ideálního místa

- Obecně postupujeme směrem k většímu oddělení
- Při dobře vytvořené architektuře lze i během vývoje měnit úroveň rozdělení
- Neřešme případ 100 000 uživatelů, když nemáme ani jednoho
- Běžný server zvládne 10 000+ požadavků za sekundu
- <http://www.techempower.com/benchmarks>

Závislosti projektu - knihovny

- Potřeba centralizované správy
 - Dostupnost
 - Verzování (0.2.3beta, 20151013-0602, 0.2M1)
 - Kompatibilita (0.2.x – 0.3.7)
 - Distribuce
 - Strom závislostí
- Dependency hell
 - Lib A
 - logging 1.2
 - Lib B
 - logging 0.6

Závislosti projektu - prostředí

- Verze Java
- Operační systém
- Databáze
- Ostatní aplikace
- Řešení
 - Virtuální stroje (VirtualBox, VmWare)
 - Kloudové infrastruktury (AWS, Azure, RackSpace, Bluemix)
 - Kontejnerizace (Docker, Racket)
 - Neměnná infrastruktura popsaná kódem (Ansible, Puppet, Chef ...)
- Budeme se v tomto předmětu zabývat pouze okrajově
 - Vagrant + Ansible + VirtualBox - na cvičení 5

Konfigurace projektu

- Umístění
 - Do kódu
 - Externě (soubory, DB, systémové proměnné, ...)
- Formát
 - Obecně podporovaný
 - XML, JSON, YAML (superset JSONu - Ansible)
- Profily
 - Testování
 - Produkce
 - Vývoj

Dobré praktiky

- Veškerá nastavení by mělo být konfigurovatelné
 - Aktivní profil
 - Adresy, porty
 - Timeouty spojení
 - Logování, ...
- Možnost přepsat nastavení pomocí proměnných prostředí
 - I např. umístění konfiguračního souboru
- Dělení nastavení do jmenných prostorů (db.mysql.port)
- **Konzistence**
 - `app.db.connection.read_timeout=10 // seconds`
 - `app.db.connection.writeTimeout=10000 // millis`

Testování

- Automatické ověření funkcionality
- Dokumentace funkcionality kódu
- Principy
 - Každý opravený bug -> test (Zabránění znovu zanesení)
 - Úprava kódu -> spuštění testů (Kontrola, že vše stále funguje)
- Funkční kód
 - Naprogramovaný, **zdokumentovaný a otestovaný**
- TDD – Test Driven Development

Typy testů

- Jednotkové (Unit)
 - Testujeme konkrétní funkcionalitu/metodu
- Integrační
 - Testuje integraci s externím systémem (Google API, DB)
- End 2 End
 - Testuje celkové chování/propojení komponent
- UI test
 - Testuje chování frontendu (JS, HTML, CSS)
 - Kliknu na tlačítko a objeví se reklama
- A další ... zaměříme se především na jednotkové a integrační

Sestavení

- Pořadí kompilace
 - A -> B -> C
- Volitelné kroky
 - Spuštění testů
 - Generování dokumentace
 - Spuštění skriptů
- Výstup a formát kompilace
 - JAR, WAR, TAR DEB
- Sdílení výstupu
 - Repozitář

Automatizace správy projektu

- Ručně
 - Běžné před 40 lety
 - Shell, Make - 1977
- IDE
- Nástroje pro automatizaci správy projektu
- CI server (průběžná integrace)
- Kontejnerizace

Nástroje pro JVM

- Apache Ant (XML)
 - První řešení (2000)
- Apache Ivy (XML)
 - Správa závislostí
 - Používán pro Ant a SBT
- Apache Maven (XML)
 - Řešení problémů Ant
 - Konvence před konfigurací
- Gradle (Groovy)
 - Řešení problémů Maven
- Simple Build Tool – SBT (Scala)

Základy práce s nástrojem Maven

Maven

- Open-source systém pro správu životního cyklu a závislostí projektu
- Klíčové rysy:
 - ***Project object model (POM)***
 - Popis projektu v XML
 - ***Konvence nad konfigurací***
 - Minimalistická konfigurace projektu využívající co nejvíce defaultní nastavení
 - Šablony projektů (archetypes)
 - ***Management závislostí***
 - Je možné definovat závislosti projektu na dalších projektech (knihovnách)
 - Maven je může také kompilovat
 - ***Repositáře***
 - Závislosti mohou být nahrávány z lokálního soub. systému, internetu, veřejných repositářů nebo centrálního Maven repositáře
 - ***Rozšiřitelnost pomocí plug-inů (modulů)***
 - Jádro Mavenu není rozsáhlé, většina funkcionalit je řešena pomocí modulů (lze dopisovat vlastní)
 - Např. kompilace Java kódu, testování...

Maven zdroje

- Maven
 - <http://maven.apache.org>
- Online kniha
 - <https://books.sonatype.com/mvnref-book/reference/index.html>

Project Object Model (POM)

- Soubor definující projekt (pom.xml)
- Obsahuje
 - Popisnou část
 - Identifikátory projektu = název, skupina, verze
 - Definici závislostí
 - Proměnné
 - Pluginy
 - ...
- Maven podporuje při práci s POM dědičnost
 - Vlastnosti daného POM mohou být odvozeny od jeho rodiče (PARENT POM)
 - Efektivní POM – výsledek kombinace POM

Super POM

- Defaultní POM pro danou verzi Mavenu
- Ze Super POM jsou na pozadí děděna některá (defaultní) nastavení
 - Závislosti, plug-in listy, nastavení pluginů, repositáře ...
 - POM projektu může být o tyto definice menší
- Příklady defaultní hodnot:
 - Repositories: <http://repo.maven.apache.org/maven2>
 - Packaging type: JAR
- Ukázka
<https://maven.apache.org/ref/3.0.4/maven-model-builder/super-pom.html>

Dědičnost projektů

- Dědičnost díky objektovému modelu neplatí jen pro Super POM
- Lez ji využít i pro správu více projektů najednou
- Projekt může dědit od svého rodiče
 - např. závislosti, konfiguraci pluginů, ...
- Dědění od nějakého projektu se zajistí přidáním tagu parent
 - obsahuje odkaz na daný projekt + volitelně cestu

```
<parent>  
  <groupId>com.mycompany.app</groupId>  
  <artifactId>my-parent</artifactId>  
  <version>2.0</version>  
  <relativePath>../my-parent</relativePath>  
</parent>
```


Modulární projekty – agregace projektů

- Maven umožňuje vytvářet i projekty s více moduly
 - Každý modul je ve skutečnosti v podstatě samostatný projekt
- V rámci hlavního POM se definuje seznam modulů
 - POM každého modulu je implicitně hledán v odpovídajícím podadresáři
- Dílčí modul může sdílet s hlavním závislosti, atributy, ...
 - Viz hlavní POM ukázkových aplikací pro přednášky z PPJ
- Agregaci modulů lze kombinovat s dědičností

```
<modules>  
  <module>my-project</module>  
  <module>another-project</module>  
</modules>
```

Minimální POM

- `modelVersion` – verze POM použitá pro popis
- `groupId` – ID skupiny, do které projekt spadá
- `artifactId` – ID samotného projektu

- `version` – verze projektu, používá se konvence:

- `<major version>.<minor version>.<incremental version>-<qualifier>`

- kvalifikátory

- `SNAPSHOT` verze směřující k `RELEASE` (během vývoje, např. každou noc)
- `RELEASE` verze pro nasazení

```
<project>
  <modelVersion>4.0.0</modelVersion>
  <groupId>com.mycompany.app</groupId>
  <artifactId>my-app</artifactId>
  <version>1.0.2-SNAPSHOT</version>
</project>
```

Maven artefakt (artifact)

- Maven artefakt je výsledek sestavení projektu umístěný v repozitáři
 - Jde např. výsledný JAR nebo WAR soubor
- Artefakt je jednoznačně identifikovatelný jménem ve tvaru
 - `<groupId>:<artifactId>:<version>`
 - Každá závislost projektu (= artefakt) je definováno tímto identifikátorem
 - tj. pomocí tagů `<groupId>`, `<artifactId>` a `<version>`
- Každý plug-in je také Artefakt
 - Např. plug-in pro kompilaci – viz. definice Super POMu
- Projekt -> kompilace (JAR, WAR) -> artefakt

Závislost = artefakt

- Reference na artefakt v repozitáři
- Specifikace verze
 - 4.1 – **Preferovaná** verze
 - [3.8,4.0) - 3.8+ (včetně) a méně než 4.0
 - [4.1] – **Požadovaná – striktní** verze
- Transitivní závislosti
 - Artefakt A závisí na B a to závisí na C -> C je tranzitivní závislost pro A

```
<properties>
    <junit.version>4.12</junit.version>
</properties>

<dependencies>
    <dependency>
        <groupId>junit</groupId>
        <artifactId>junit</artifactId>
        <version>${junit.version}</version>
    </dependency>
</dependencies>
```

Konflikty závislostí

- Project A - mylib:1.0
- Project B - mylib:2.0
- Knihovna nedostupná v repozitáři nebo nevyhovující licence
- Řešení
 - Automatické - nearest win
 - A -> B -> C -> D 2.0 a A -> E -> D 1.0, pak se použije D 1.0
 - Sjednocení na společnou verzi
 - Přímá definice závislosti (v *dependencyManagement* sekci)
 - Popř. definice v *dependencies* sekci (bude mít přednost = úroveň 1)
 - Exkluze závislosti = vynechání závislosti
 - Lze například vynechat nižší verzi knihovny

Centralizované řešení závislostí – možnost 1

- Parent dependency management

```
<project>
  <modelVersion>4.0.0</modelVersion>
  <groupId>org.sonatype.mavenbook</groupId>
  <artifactId>a-parent</artifactId>
  <version>1.0.0</version>
  ...
  <dependencyManagement>
    <dependencies>
      <dependency>
        <groupId>mysql</groupId>
        <artifactId>mysql-connector-java</artifactId>
        <version>5.1.2</version>
        <scope>runtime</scope>
      </dependency>
      ...
    </dependencies>
  </dependencyManagement>
</project>
```

```
<project>
  <modelVersion>4.0.0</modelVersion>
  <parent>
    <groupId>org.sonatype.mavenbook</groupId>
    <artifactId>a-parent</artifactId>
    <version>1.0.0</version>
  </parent>
  <artifactId>project-a</artifactId>
  ...
  <dependencies>
    <dependency>
      <groupId>mysql</groupId>
      <artifactId>mysql-connector-java</artifactId>
    </dependency>
  </dependencies>
</project>
```

- Pouze jeden parent
 - Verze se uvádí pouze v parent projektu

Centralizované řešení závislostí – možnost 2

- POM import

```
<project>
  <modelVersion>4.0.0</modelVersion>
  <groupId>org.sonatype.mavenbook</groupId>
  <artifactId>a-parent</artifactId>
  <version>1.0.0</version>
  ...
  <dependencyManagement>
    <dependencies>
      <dependency>
        <groupId>mysql</groupId>
        <artifactId>mysql-connector-java</artifactId>
        <version>5.1.2</version>
        <scope>runtime</scope>
      </dependency>
      ...
    </dependencies>
  </dependencyManagement>
```

```
<dependencyManagement>
  <dependencies>
    <dependency>
      <groupId>org.sonatype.mavenbook</groupId>
      <artifactId>a-parent</artifactId>
      <version>1.0.0</version>
      <type>pom</type>
      <scope>import</scope>
    </dependency>
```

Rozsah platnosti závislostí (scope)

- Compile
 - Defaultní (definovaná, pokud není žádná jiná)
 - Závislost se propaguje se i do všech projektů, které na daném projektu závisí
 - Závislost je dostupná na všech classpath projektu a ve výsledku kompilace (JAR, WAR)
- Provided
 - Závislost je poskytnuta cílovým běhovým prostředím (např. web. container u web. aplikace)
 - Nepropaguje se
 - Je dostupná na CP compile a test, nikoli ve výsledku kompilace
- Runtime
 - Závislost není nutná pro kompilace, ale pouze pro běh (test)
 - Je dostupná na CP runtime a test
- Test
- System (provided pro nativní závislosti, nedoporučuje se)
- Import (pouze pro import definice)

Repositáře závislostí

- Lokální – staženy všechny odkazované závislosti
- Vzdálené
 - maven central - <http://repo.maven.apache.org/maven2/>
 - Definované v super POM
- Artefakty uložené ve stromové struktuře podle namespace
- Search <http://mvnrepository.com/>

Proces sestavení (build)

- Ústřední a hlavní proces celého Mavenu
- Je definován v rámci životních cyklů (build lifecycles)
 - Default (Build) – sestavení projektu
 - Clean – vyčištění projektu
 - Site – generování dokumentace
- Každý cyklus je definován jako pevná sekvence fází $F1...fN$
 - Každou fázi lze spustit samostatně a ručně
 - Pak jsou ale vykonány všechny fáze, které jsou v daném cyklu nadefinovány jako předcházející
 - viz práce s nástrojem Maven dále

Hlavní fáze cyklu default (build)

- Validate
 - Validace dostupnosti všech potřebných dat a informací
- Compile
 - Zkompilování zdrojových kódů
- Test
 - Otestování zkompilovaného kódu (bez nutnosti zabalení nebo umístění do repositáře)
- Package
 - Zabalení zkompilovaného kódu k distribuci (JAR, WAR)
- Integration-test
 - Nasazení balíčku do prostředí pro otestování (pokud je to nutné)
- Install
 - Umístění balíčku do lokálního repositáře (může být použit jako závislost v dalších projektech)
- Deploy
 - Umístění balíčku do vzdáleného repositáře (pro další sdílení)
- **Zvolání fáze deploy (mvn deploy) má za následek také spuštění všech předchozích fází.**
- Ostatní cykly mají fází výrazně méně (např. clean má pouze pre-clean, clean a post clean)
- <https://books.sonatype.com/mvnref-book/reference/lifecycle-sect-structure.html>

Práce s nástrojem Maven pomocí IDE

- Při vytváření projektu se zadá projekt typu Maven
 - Lze vybrat příslušnou šablonu (archetype)
 - Projekt má pak příslušnou strukturu – viz dále
 - pom.xml je umístěn v kořenovém adresáři projektu
 - Z kontextového menu aplikace lze explicitně volat např. jednotlivé fáze či životní cykly (např. clean)
 - IDE dále využívá Maven automaticky na pozadí
 - např. pokud projekt kompilujeme

Práce s nástrojem Maven pomocí přík. řádky

- Po instalaci lze volat jednotlivé příkazy:
 - `mvn --help`
 - `mvn --version`
 - V kořenovém adresáři projektu (obsahuje `pom.xml`) lze pracovat s daným projektem:
 - `mvn clean`
 - Spustí životní cyklus `clean` (postupně všechny jeho fáze)
 - `mvn clean deploy`
 - Spustí životní cyklus `clean` (postupně všechny jeho fáze) a poté všechny fáze životního cyklu `default (build)` až do `deploy` (včetně)
 - `mvn clean install`
 - Typický povel = vyčištění + ... + kompilace + umístění výsledku do repozitáře

Goals (cíle)

- Životní cykly jsou prováděny jako sekvence fází
- Každá fáze sama je prováděna jako sekvence operací
 - Každá operace má svůj cíl (goal) a je prováděna pomocí příslušného pluginu
 - Operace vedoucí k danému cíli může být prováděna v rámci více fází
- Jednotlivé operace (cíle) lze volat z příkazové řádky:
 - `mvn clean dependency:copy-dependencies package`
 - Proveďte se
 - 1) životní cyklus clean
 - 2) operace `dependency:copy-dependencies` (pomocí pluginu `dependency`)
 - 3) fáze `package` a všechny předchozí fáze z cyklu `build`

Plugins

- Realizují operace (cíle), z kterých se skládají fáze životních cyklů
 - Maven je ve skutečnosti framework spouštějící jednotlivé pluginy !
- Existují tři hlavní typy pluginů
 - Pluginy odpovídající nějaké fázi některého životního procesu
 - tvoří jádro Mavenu - plugin clean, plugin compiler, ...
 - Pluginy zajišťující vytvoření cílového balíčku podle šablony (archetype) projektu
 - jar, war, ...
 - Pluginy zajišťují reportování
 - Javadoc,

Struktura Maven projektu

/src/main/java

cz.tul.ppj.MyApp

/src/main/resources

app.properties

/src/test/java

cz.tul.ppj.MyAppTest

/src/test/resources

app-test.properties

<https://maven.apache.org/guides/introduction/introduction-to-the-standard-directory-layout.html>

Šablony (archetypes)

- Umožňují
 - Standardizovat (definici) popis projektů určitého typu
 - Usnadňují vytváření projektů stejného typu

maven-archetype-j2ee-simple	An archetype to generate a simplified sample J2EE application.
maven-archetype-webapp	An archetype to generate a sample Maven Webapp project
maven-archetype-plugin	An archetype to generate a sample Maven plugin.

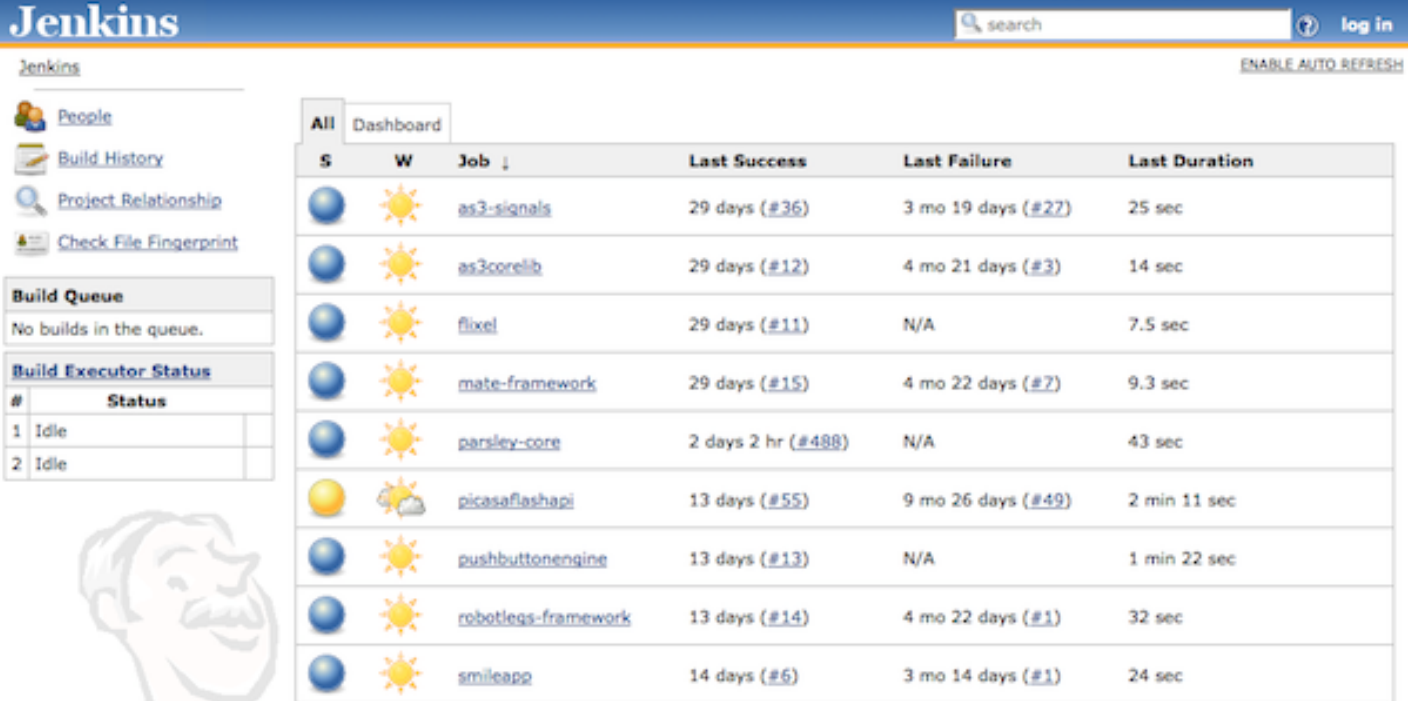
CI Server

Fáze integrace

- Průběžná integrace (CI)
 - Minimalizace doby od napsání kódu k jeho otestování a zpřístupnění v repu
- Průběžné dodání (CDel) – základem je CI
 - Rozšíření o prostředí (integrační testy)
 - Prostředí
 - Code Review
 - User Acceptance Testing (UAT)
 - Staging (před produkcí)
- Průběžná instalace (Cdep) – základem je Cdel
 - Umožňuje dodání přímo do produkce

CI Server – Jenkins (https://jenkins-ci.org)

- Kroky
 - Notifikace
 - Stažení verze z repositáře
 - Spuštění Maven cíle
 - Práce s výsledkem
- Spravuje
 - Závislosti mezi projekty
 - Výstup z konzole
 - Historii sestavení

Jenkins

search log in

ENABLE AUTO REFRESH

People

Build History

Project Relationship

Check File Fingerprint

Build Queue

No builds in the queue.

Build Executor Status

#	Status
1	Idle
2	Idle

S	W	Job	Last Success	Last Failure	Last Duration
●	☀	as3-signals	29 days (#36)	3 mo 19 days (#27)	25 sec
●	☀	as3corelib	29 days (#12)	4 mo 21 days (#3)	14 sec
●	☀	fixel	29 days (#11)	N/A	7.5 sec
●	☀	mate-framework	29 days (#15)	4 mo 22 days (#7)	9.3 sec
●	☀	parsley-core	2 days 2 hr (#488)	N/A	43 sec
●	☀	picasafashapi	13 days (#55)	9 mo 26 days (#49)	2 min 11 sec
●	☀	pushbuttonengine	13 days (#13)	N/A	1 min 22 sec
●	☀	robotlegs-framework	13 days (#14)	4 mo 22 days (#1)	32 sec
●	☀	smileapp	14 days (#6)	3 mo 14 days (#1)	24 sec